

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 1-70 кор

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

•Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми сердце і віра руска. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
в 5^{1/2} год. пополудні.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. І.
пл. Дембровського (Хорунщини). Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмань.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані виліні
від порта. — Оголошенє зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Політичні стороництва в Росії.

(X) Попри революційний рух і мимо того руху в різних важнійших осередках складових частин російського царства починають витворювати ся і укладати ся політичні стороництва з нагоди недалеких уже перших виборів до державної думи. Тимто цікаво буде для наших читачів познакомити ся з ними хоч загально.

Перше і найголовніше стороництво, котре так голосно і рішучо зазначило своє ествовавє на різних зборах і уклало програму перестрою російського царства — се стороництво земців. Складає ся оно найбільш з представників сільської та міської інтелігенції, професорів, адвокатів і земских власників. Се стороництво демократичне. Змагає оно до видняннє найширших свобод горожанських для всіх країв, особливо тих, котрі мають певну історичну традицію. Стороництво земців стоїть на тім становищі, що наколи обновлена Росія має притягати до себе інші славянські племена і підготувати в Європі після романської та германської нову добу цивілізаційну — славянську, то повинна передовсім признати самоуправу славянським племенам, поселеним в Росії, отже передовсім Польщі. Алеж так само не повинні забувати земці про історичну традицію України, зєдиненої за Олексія Михайловича Переяславским договором на основах близьких до особистої унії. Можна сподівати ся, що за сею самоуправою України будуть безнастанно вступати ся представники українських земств, передовсім чернігівського, котре не занедбувало навіть і давнійше серед труднішого положеннє виступати з домаганями прав для української мови і народности, як і недав-

но на зборах земців в Москві допоминали ся о самоуправу України проф. Лучицкий і Котляревский, а на зборах університетских в Петербурзі українська молодіж. Се демократичне стороництво земців не витворило ще доброї організації, але не можна сумнівати ся, що пере-годом і до того дійде.

На зовсім противнім становищі стоїть стороництво охранителів, котре супротивляло ся всяким політичним і суспільним реформам, а домагало ся лише поправи адміністрації і бажало скріпити царську владу та визволити її зпід чиновництва. Але коли появил ся царский маніфест про державну думу, було і се стороництво приневолене освоїти ся з новим положенєм, витвореним наслідком царского маніфесту, одначе оно вважає постулятову державну думу яко найдалше посунену уступку в змаганях народу до суспільних і політичних реформ. Стороництво охранителів уважає лише православний наряд російский повноправним, а его окликом є: «Росія для Русских», котрі утворили сю державу і котра до них належить та повинна служити лише для розвитку своїх основників. Охранителі зєдинені державними інтересами, і родинними впливами представляють головно аристократичне і високочиновичє живло, котре не має популярности в Росії, а хоч не буде творити числово великого стороництва в думі, всеж буде вельми впливовє.

Найчисленнійшим і найбільш одноцілим і добре зорганізованим буде стороництво т. зв. стародумців. Ще в р. 1867. цар Олександр II надав був радам міским (думам) статут і в тих думах почало виробляти ся парламентарне жите, витворила ся парламентарна традиція. Цар Олександр III обмежив значно ті права городских дум, одначе сим не убив при-

хильників давних свобод городских дум (стародумців). Сі стародумці в різних містах Росії порозумівали ся усе з собою і переогодом витворив ся явний політичний союз, котрий опирав ся чиновництву, а навіть такий Плеве не вспів зломати сего союзу. До сего належать купці, банкиери, промисловці, великі каменичні пани, великі підприємці, взагалі заможні і длятого независимі люди. На чолі сего стороництва, з котрим будуть приневолені числитися всі чинники державні, стоїть провідник петербургских стародумців Никитин. Се стороництво ще і тим набере великої сили і впливу в Росії, позаяк до него прилучило ся православне духовенство.

Никитин оповістив погляди стороництва стародумців і зазначив, що на зборах земців зроблено похибку що до неросійских народностей, бо не розділено їх на органічні часті. На его думку треба окремо людські і культурні потреби узгляднати, а відтак доперва автономічні. Длятого се стороництво, котре можна би назвати справедливо осередним, ставить метою своїх змагань: зрівнянє всіх горожан всяких ісповідань і народностей, знесенє всяких виїмкових законів і заострень, а признанє свободи, щоби кождий міг жити своїм житєм і думати по своему. Опісля прийде черга на заспокоєнє ідеальних потреб. Се стороництво признає потребу перетвореннє постулятової думи державної на законотатну, потребу зміни виборчої ординації, знесеннє внутрішних паспортів, визволеннє духовенства зпід державної самовлади, управильненнє селянских відносин, свободи зборів, свободи критики державних властей і т. п.

Нема отже сумніву, що се стороництво стародумців буде найчисленнійше і найвпливовіше. В нїм можуть також зма-

Ярослав Гординський.

Іван Гушалевич і його творчість.

(Дальше).

„Бранка“ основана на підкладі панцизняних відносин. Як усі поеми Гушалевича нецікава вона нічим, хіба інтереснє, що місцями бачимо і ту сильний вплив людової поезії. Автор вкладає навіть в поему цілі народні пісні. Але якже немилосердно обходять ся він з ними! Перекручує їх на свій лад, здирає з них природну красу так, що вони виходять снід його пера такі самі мертві як і ціла поема. Ось примір:

Съ хаты бѣлой, выбѣленной
И садочкомъ обведенной
Вызирала, вилетала
Голубка моя,
Бѣлоперая,
Гопъ, гопъ моя мила!
Подай мейѣ легкы крыла,
Полечу я за тобою,
Въ тихомъ садѣ надъ водою
Увьемъ изъ перья гнѣздо
Подай рученьку на то“.¹⁾
Надійшов 1888. рік, а з ним 900-літнім ю-

вилей крещеннє Руси. Розуміть ся, Гушалевич не міг поминути сеї так гарної нагоди до написання привагідного вірша. І дійсно появляється: „Крещеніє Руси. Стихотвореніє Ів. Гушалевича въ память девяти-сотной годовщины“, річ без найменшої вартости. Вкінці 1892. р. виходить остання збірка поезій Івана Гушалевича п. з. „Звуки изъ Надднієстровья. Сочин. Гушалевича, посвященное Льву Мацѣлинскому въ Коронци. Львовъ 1892“. Вона уже більше ліричного характеру. Находимо ту одну більшу поему так сказатиб рефлексийно-елегійного змісту: „Три галицкіи думы изъ нашего времени“²⁾ і 21 дрібнійших поезій.

У тих віршах являєть ся Гушалевич все еще (розуміть ся, тільки на позір) вірним сином Галицької Руси. І ту подибуємо ті самі мотиви, що і давнійше, одначе крізь ті поезії пробиваєть ся уже умученнє. Ми бачимо в них старця, що бажає вже раз спокою і кличе до своєї музи, щоби втихомирила ся, бо глядять у гріб:

•Друже! Кто съ насъ скорше лягнетъ
На постель могильную, въ гробъ*, —
каже він у „Посвященію“.

Із поезій, поміщених у тїм томику, визначаєть ся особливо „Наша доля“, написана доволі чистою мовою. Се елегія то апострофа до

нашої нещасної долі, котра подає нам уже гірку чашу...³⁾

Отсе були би найважнійші моменти із діяльности Івана Гушалевича яко поета.

Весьо проче не представляє уже такого інтересу для історика літератури⁴⁾.

¹⁾ Стихотворенія 1884. стор. 8.

²⁾ Звуки изъ Надднієстр. стор. 5—38.

³⁾ Ібід. стор. 64.

⁴⁾ Годилоб ся ще хіба згадати звісну, популярну до нині пісню „Наша жизнь“. Вона появила ся 1885. р. п. з. „Вахнянинъ Анатолий. Наша жизнь. Хоръ мужескій. Слова И. Гушалевича. Библиотека музыкальна. Выпускъ II. Львовъ“. — Цікаво ще знати, що Гушалевич переложив австрійський гимн. Він вийшов особним лїстком: „Имя народный. Сочиненіє А. Пальме. Переводъ И. Гушалевича“. На кінці примітка: „Сей переводъ одобренъ правительственнымъ рѣшеніємъ з дня 5. Цвѣт. 1853. г. ч. 3070“. Переклад недоладний, зладжений поганою мовою. Він зачинаєть ся словами: „Боже изъ Всевышня трона Благословно на насъ зри“. Між рукописами Гушалевича находить ся ще один австрійський гимн, котрого початок: „Боже буди защититель Кесарю его краямъ“ — той сам, який співаеть ся до нині.

(Дальше буде).

основане середньої школи в Тарнобжеґу. Год 1 засідане треває дальше. Пос. Король занимає слово для підпертя свого внесєня о основане рускої гімназії в Самборі.

Надіслане.

Адвокат Др. Стефан Федак
у Львові

пошукує рутинованого конципієнта по можності з правом субституції. (2—5)

Colosseum
в пасажі Германів
при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 1. листопада 1905.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлене. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці **High-Life** представлене. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєнням білєтов на фотелі, ложі і рядні крісла можна іхати даром на представлене омнібусами Кольосоєу, які ждуть коло Віденської Каварні.

Стация почтова телегр. і землі.
Unterthemenau.

Річний оборот поверх 3.000 вагонів.

Унтертеменауска фабрика виробів з глини ІВАНА князя ЛІХТЕНШТАЙНА
в Unterthemenau bei Lundenburg, поручає: гарні глини кафелєві всякого рода і витривалости на хідники, дївці, стайні, подвіри і т. и., дальше плити мозаїкові в тисячах десєнів від найпростїйшого до найбогатшого виконаня (річна продукція 15 мільонів плит) для церков, шкїл, фабрик і т. д., подвійно поливані камінні рури, комини, ремїзові рури, поливані цєгли (сухопрасовані з найвисшою витривалостию для палових будївєл, мокро прасовані для будови каналів), плити до викладаня стїн і фасад, блискучі плити, дахівни всякого рода, натуральної краски і поливані у всїх барвах, рури до дренаваня, кафї до печей.
Ілюстровані цїнники даром і оплатно.
Число робїтників 700.

Церковне свѣтло

з маркою «Спасителя» або «Salvator» правдиве стєаринове (мїлове) одно з найлучших є біле, тверде, не коптить і не спливає.
Дуже поручає ся:
I-а Церковне 77 злр., столове 75 злр.
II-а Церковне 67 злр., столове (натички) 66 злр.
Стєаринове з маркою „Apollo“
I-а „Apollo“ церков 80 злр., столове 76 злр.
II-а „ „ „ „ 70 „ „ 68 „
За 100 кільоґр. (кромї транспорту 3 кр. від кїр.) опакowane даром. Висилає для церков на 3-місячний час заллати (за готївку еще 2% опусту).
Торговля свѣтла церковного

Евгена Мартинця
у Львові
пл. Унії Берест. 5.

Кашель!

Хто на него терпить, най уживає випробованих усмиряючих і смачних

Kaiser's Brust-Caramellen

2740 нотар. потверджених свїдоцтв стверджує певний успїх при кашлю, хрипці, катарі і флегмі.

Пачка 20 і 40 сотиків. Правдиві лише з маркою охоронною «Три сосни». Склады: у Львові: С. Гай, аптека; Зигм. Рукер, аптека; Петро Міколай і Ска, дроґуєрня; Якоб Байзер, аптека; О. ф. Вільклер і Син; Кароль Палевский, аптека; Ів. Швєлес; М. Лазовский аптека; Адольф Ашкеназ, аптека під зол. слоном; І. Шпєс-цоратинський, аптека; Антон Ербар; Едмунд Курпер, дроґуєрня; Лев Калїєр, аптека в Бродах; Поахим Фїдман, апт. в Миколаєві; Зигм. Ротенберг, аптека в Олеську; Герм. Енглендер в Перемишлянах; Мартин Собєль в Стрию, Д. Ройнґер апт. в Зборові; Морїц Бїбїнг, апт. в Станиславові; Стан. Бурса, в Косові; Юліян Новицкий, апт. в Печенїжині; Е. Стєнцель, апт. в Коломиї; Адольф Дуретер, апт. в Бережанах; Зигм. Іл дес, аптека в Вишнївчїку; Зододислав Нагаїк окр. апт. в Бережанах; Б. Вальк, дроґуєрня в Станиславові; І. Б. Літк. дроґ. в Ярославі; Е. Геллер в Надвїрні; С. В. Ланґїнґер в Самборі; Др. Юл. Франко, апт. в Тернополі; Вільг. Лїндєсберг, апт. в Бродах; Здїслав Завалкевич в Камінці; Г. М. Фїшер апт. в Станиславові; Аптека під Бїлим Орлом В. Фїліпка в Н. Санчи; Лаур. Цїмерман маг. фарм. в Пїдволочисках; Ігн. Гешєлес, апт. в Городнї; Ст. Фалїшевский, апт. в Балигородї.

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченки

у Львові (ул. Театральна ч. 1) повідомляє, що має на складї отїє новини: II том «Історії України-Руси» Грушївського, II вид. брош. 7-50 К, опр. в полотно 8-90 К, опр. в півшкірок 10-К, Лепкого «В горах» гарно оправні по 2 К, «За красою», альманах в честь Кобляньської, брош. 3 К, опр. 4 К. — При замовленю оправлєних книжок просимо подвїтати, якої краски має бути оправ.

Всі калєндарі і часописи можна набувати в «Сокільськім Базарі».

Всїлякі

КУПОНИ

вильосовані

цїнні папері

виплачує без потрученя провізії або коштів

Контора вимїни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Лєв Лопитинський.

☆☆☆ Перед і за кулісами та другі оповїданя. ◆ ◆ ◆

— — — Цїна 1 К. — — —

Змїст: Перед і за кулісами. — Будник 417. — Годї. — Атах серця. — Збїточники. — Акторске щастє.

Набути можна в Ставропільській книгарні.

Шутки і паперці **СОКІЛ** можна набувати в «Сокільськім Базарі» у Львові і у всїх торговлях вкраю.

До

Америци і Канади

перевозить найдешевше і busїдно

ЛІНІЯ КУНАРДА

заступництво для Галичини

ЙОСИФ АЙЛЄ

у Львові, улица Браєрївска ч. 6.

Що року горають хлопські мїлїони неасекурованї!

„ДНІСТЕР“

Стережіть ся огнї! Асекуруйте ся в „Дністрі“!

Товариство взаїмних обезпечєнь у Львові (Рянок 10) одиноке руске Товариство асекураційне обезпечає будинки, движимости, збіжє і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшкодованя; оцїнку шкїд переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Дністер“ відшкодовань в сумї 5 мїлїонів, 340 тисяч корон.

ФОНДИ „ДНІСТРА“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183,874 кор. і умїщені суть в цїнних паперах.

В „ДНІСТРІ“ єсть обезпечених бїльше як 300.000 будинків. На покритє хат черепом дістають члєни „Дністра“ позичку в Товариствї кредитовім „Дністер“.

ПОЛІСИ „ДНІСТРА“ приймають ся при всїляких позичках в Банку кравчїм, касах ошадности і касах сиротиньських.

ЧИСТИЙ ЗИСК по скїнченїм родї звертає ся члєнам; в лїтах 1901—1904 звернув „Дністер“ члєнам 284.857 кор.; (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премїї)

АГЕНЦІЇ „ДНІСТРА“ находять ся у всїх мїстах і бїльших селах і треба подавати обезпечєне через агєнта; господарі письменні повинні старати ся о агєнції „Дністра“ в таких сторонах, де инші агєнти „Дністра“ не роблять. Агєнти „Дністра“ заробили вже провізії 662.807 корон.

НА ЖИТЄ обезпечайче ся тїлько через „Дністер“ в Товариствї Крак.; своєю провізїю від сїх обезпечєнь дає „Дністер“ на рускі добродїйні цїли.

„Дністер“ припоручили Преосв. Єпископські Ординарїати.

Покрївайте свої хати черепом (дахїваками)!